

**Pokusné ověřování alternativní závěrečné zkoušky
v oborech vzdělání s výučním listem kategorie H formou komplexní závěrečné
zkoušky**

Čl. 1

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) vyhláší v souladu s ustanovením § 171 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pokusné ověřování alternativní závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem kategorie H formou komplexní závěrečné zkoušky.

Čl. 2

Účel a cíle pokusného ověřování

(1) Pokusné ověřování si klade za cíl ověřit možnosti ukončování vzdělávání v oborech vzdělání s výučním listem kategorie oborů vzdělání H alternativním způsobem formou komplexní závěrečné zkoušky.

(2) Způsob ukončování v oborech vzdělání s výučním listem je popsán zejména v § 74 a § 75 školského zákona a v § 2 až § 6 vyhlášky č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem, ve znění pozdějších předpisů.

(3) Od doby přijetí uvedené právní úpravy se způsob provádění závěrečných zkoušek v podstatě nezměnil, pokud nevezmeme v úvahu přijetí tzv. jednotných zadání v inovovaném znění ustanovení § 74 odst. 3 školského zákona, kterým se obsah závěrečných zkoušek podařilo sjednotit v rámci daného oboru vzdělání s výučním listem. Určitým posunem k náročnějšímu způsobu provádění závěrečných zkoušek, který je možné považovat za určitý předstupeň navrhované komplexní závěrečné zkoušky, je tzv. samostatná odborná práce v režimu jednotného zadání závěrečných zkoušek pro některé obory vzdělání.

(4) Účelem pokusného ověřování komplexní závěrečné zkoušky je ověřit, že vzdělávání (a tím také závěrečné ověření vzdělávání) v oborech s výučním listem vede k získání potřebných komplexních kompetencí žáka v daném oboru vzdělání důležitých ke zpracování konkrétního praktického výrobku/služby (dále jen „výrobek“)¹ v pracovní oblasti, na kterou byl žák připravován, a to včetně nezbytných teoretických znalostí, souvislostí a manuálních dovedností.

(5) V předkládaném pokusném ověřování se vychází z předpokladu, že absolvent oboru vzdělání s výučním listem by měl být schopen samostatně prokázat připravenost v rámci jednotného zadání zhotovit podle obvyklých pracovních postupů zadaný výrobek.

¹ Výrobkem se míní také úkol službového charakteru jako obsluha hostů, ošetrovatelské, masérské služby apod.

- (6) Cílem a smyslem navrhovaného pokusného ověřování je:
- a) ověřit možnost komplexnějšího způsobu **zpracování závěrečné odborné práce,**
 - b) ověřit **možnost propojení** dosavadních tří forem závěrečných zkoušek (písemná, praktická a ústní) do komplexnější formy zpracování závěrečné odborné práce spojené s předchozí přípravou a následně její prezentací,
 - c) posoudit **podmínky zadání** komplexní závěrečné práce od běžného způsobu ukončování, zejména s důrazem na souhrnný způsob ukončování závěrečnou odbornou prací s provazbou na teoretickou (písemnou) přípravu závěrečné práce a její prezentaci s možností rozšířeného ověření souvisejících teoretických znalostí ústní formou,
 - d) umožňuje se také **provázat** zpracování závěrečné odborné práce **s reálným prostředím**, např. na smluvních pracovištích u potenciálních zaměstnavatelů,
 - e) ověřit **způsob hodnocení komplexní závěrečné zkoušky,**
 - f) ověřit výhody a nevýhody komplexní závěrečné zkoušky.

Čl. 3

Zařazení do pokusného ověřování

- (1) Školy se přihlašují způsobem a v termínu podle čl. 6.
- (2) Účast žáků v pokusném ověřování je dobrovolná. Způsob výběru žáků do pokusného ověřování stanoví ředitel školy. Výběr konkrétního žáka je vždy projednán s jeho třídním učitelem.
- (3) Zletilý žák nebo žák a současně zákonný zástupce nezletilého žáka bude před zapojením do pokusného ověřování seznámen s podmínkami pokusného ověřování ve škole. Účast v pokusném ověřování potvrdí zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka písemným souhlasem.
- (4) Žák, který byl zařazen do pokusného ověřování, koná komplexní závěrečnou zkoušku v termínech konání závěrečných zkoušek.
- (5) Žák, který byl zařazen do pokusného ověřování, může písemně sdělit řediteli školy, že bude konat závěrečnou zkoušku obvyklým způsobem. Toto sdělení doručí řediteli školy nejpozději **dva měsíce před zahájením zkušebního období ve škole**. Po této lhůtě již musí konat závěrečnou zkoušku podle pokusného ověřování. Žák, který sdělil, že bude konat závěrečnou zkoušku obvyklým způsobem, již nemůže být znovu zařazen do pokusného ověřování.
- (6) Do pokusného ověřování mohou být zařazení i pouze někteří žáci dané třídy nebo oboru vzdělání.

Čl. 4

Postup vykonání závěrečné zkoušky formou komplexní závěrečné zkoušky

- (1) Vzdělávání v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje středního vzdělání s výučním listem, se u zařazených žáků může ukončovat v rámci § 78 školského zákona **komplexní závěrečnou zkouškou**.
- (2) Na rozdíl od současného pojetí závěrečné zkoušky, která se skládá ze tří samostatných zkoušek – písemné zkoušky, ústní zkoušky a praktické zkoušky z odborného výcviku, **komplexní závěrečná zkouška** akcentuje zpracování obsahově náročnější praktické **závěrečné odborné práce** v úzkém propojení teoretických znalostí a praktických dovedností.
- (3) Doprovodné součásti závěrečné odborné práce jsou
 - a. **písemná část** závěrečné odborné práce a
 - b. **ústní prezentace** výsledků závěrečné odborné práce.
- (4) Písemná část závěrečné odborné práce obsahuje písemnou přípravu na zhotovení závěrečné odborné práce a je samostatně hodnocena při/po prezentaci závěrečné odborné práce.
- (5) Prezentace závěrečné odborné práce je samostatně konanou částí komplexní závěrečné zkoušky, kromě vlastní prezentace výrobku obsahuje také odpovědi na otázky komise k souvisejícím tématům praktické práce v rámci daného oboru vzdělání a je samostatně hodnocena.
- (6) Nestanoví-li odstavec 8 jinak, vycházejí témata **závěrečné odborné práce** nadále **z jednotného zadání podle § 74 odst. 3 školského zákona**, podle něhož se v závěrečných zkouškách využívá jednotných zadání a související zkušební dokumentace.
- (7) Vhodná témata pro závěrečnou odbornou práci **stanoví ředitel** s dostatečným předstihem zpravidla **do konce prosince** závěrečného ročníku vzdělávání.
- (8) **Počet témat závěrečné odborné práce** není omezen, ve výjimečných případech může ředitel školy zvolit **pro účely pokusného ověřování téma závěrečné odborné práce obdobného rozsahu neuvedené v jednotném zadání související zkušební dokumentace** podle § 74 školského zákona za předpokladu, že se váže na profil absolventa příslušného oboru vzdělání.
- (9) **Od konce května posledního ročníku vzdělávání nejpozději den před zahájením komplexní závěrečné zkoušky** (v oborech vzdělání skupiny oborů 82 Umění, užité umění do 20. května) si žák **vylosuje** jedno ze zadaných témat závěrečné odborné práce, je-li ředitelem školy stanoveno pro každého žáka více témat.
- (10) Komplexní závěrečná zkouška se koná v červnu v termínech stanovených ředitelem školy. Komplexní závěrečnou zkoušku koná žák ve škole nebo na smluvním pracovišti školy **zpravidla po dobu 2–5 dnů** podle specifik oboru vzdělání. U oborů vzdělání skupiny 82 Umění, užité umění trvá praktická zkouška 2 až 4 týdny. V jednom dni trvá praktická zkouška nejvýše 7 hodin.
- (11) Komplexní závěrečná zkouška se zahajuje písemnou částí, v níž se využije příslušná teoretická příprava podle čl. 6, pokud ředitel školy tuto přípravu stanovil.

(12) Podle písemného postupu ke zhotovení výrobku v rámci závěrečné odborné práce připravuje žák výrobek, přičemž **v průběhu závěrečné odborné práce** může být postup přípravy zadaného výrobku žákem **předmětem dílčího hodnocení** členů zkušební komise.

(13) Výsledek závěrečné odborné práce (tj. vlastní praktická zkouška) je **prezentován před zkušební komisí**, přičemž žák představí svoji závěrečnou odbornou práci (téma a cíl závěrečné odborné práce), objasní postup při zpracování práce, zdůvodní použití zvoleného postupu, volbu materiálu nebo surovin a celkově zhodnotí, jaký přínos práce měla a zda byl splněn cíl.

(14) V rámci prezentace žák zodpoví položené dotazy členů zkušební komise, které se vztahují zejména ke zpracované závěrečné odborné práci, ale také k **tématům**, která by jinak mohla být ověřena formou původní písemné zkoušky a otázek témat světa práce apod.

(15) Vlastní prezentace závěrečné odborné práce s doprovodnými dotazy zkušební komise k tématům zadané závěrečné odborné práce a v rámci daného oboru vzdělání trvá maximálně 30 minut + příprava 15 minut. Prezentace závěrečné odborné práce je veřejná.

Čl. 5

Způsob hodnocení komplexní závěrečné zkoušky

(1) Ve všech částech komplexní závěrečné zkoušky komise hodnotí správnost technologického postupu, dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví, hygienické požadavky práce, odbornou úroveň všech částí práce, včetně prezentace (včetně použití odborné terminologie, příp. prezentace v cizím jazyce apod.²) a sebehodnocení předkládaných výstupů.

(2) Hodnocení komplexní závěrečné zkoušky se skládá z

- hodnocení písemné části závěrečné odborné práce,
- hodnocení závěrečné odborné práce,
- hodnocení prezentace závěrečné odborné práce a doprovodných otázek zkušební komise,

a to **s váhou 20 %, 40 % a 40 %³**.

(3) Hodnocení jednotlivých součástí závěrečné odborné práce včetně jejích součástí se provádí na škále 1 až 100 bodů v poměru písemná část závěrečné odborné práce max. 20 bodů, vlastní závěrečná odborná práce max. 40 bodů, prezentace závěrečné odborné práce max. 40 bodů. Hranice úspěšnosti v jednotlivých součástech komplexní závěrečné zkoušky stanoví ředitel školy s přihlédnutím k současným zvyklostem jednotného zadání. Pro účely pokusného ověřování musí být nejnižší hranice stanovena na 11 bodů pro písemnou část, 21 bodů zhotovení závěrečné odborné práce a 21 bodů u prezentace. Ředitel školy může stanovit nejnižší hranice výše.

² Pokud je tak stanoveno v Jednotném zadání závěrečné zkoušky.

³ Navržený poměr hodnocení odráží důležitost závěrečné odborné práce a rozšířené prezentace práce s možností posouzení teoretických znalostí žáka v doplňkových tématech k závěrečné práci.

(4) Předseda zkušební komise oznámí žákovi hodnocení jednotlivých součástí závěrečné odborné práce po ukončení všech částí komplexní závěrečné zkoušky. Žák vykoná komplexní závěrečnou zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny její součásti.

(5) Celkové hodnocení žáka komplexní závěrečné zkoušky je možné odlišit pro potřeby klasifikace – prospěl(a) s vyznamenáním, jestliže

- a. uspěl ze všech součástí komplexní závěrečné zkoušky s celkovým počtem bodů vyšším než 85 bodů,
- b. prospěl(a), jestliže uspěl ze všech součástí komplexní závěrečné zkoušky s celkovým počtem bodů vyšším než 53 bodů,
- c. neprospěl(a), jestliže neuspěl z jedné nebo více součástí komplexní závěrečné zkoušky.

(6) V případě, že žák komplexní závěrečnou zkoušku vykonal neúspěšně, může konat opravnou zkoušku, a to nejvýše dvakrát z každé části komplexní závěrečné zkoušky podle čl. 5 odst. 2. V případě neúspěšného hodnocení vlastní závěrečné odborné práce, zpracovává celou závěrečnou odbornou práci znovu, k tomu může využít písemnou část komplexní závěrečné práce, byla-li hodnocena úspěšně.

(7) Termíny opravných a náhradních zkoušek stanoví ředitel školy podle § 5 vyhlášky č. 47/2005 Sb.

Čl. 6

Postupem podle čl. 4 není dotčeno, aby v posledním ročníku vzdělávání ředitel školy stanovil v rámci školního vzdělávacího programu **potřebnou přípravu žáka na vykonání závěrečné odborné práce**. Tato příprava ke komplexní závěrečné zkoušce probíhá zejména v posledním ročníku vzdělávání v rámci školního vyučování jako potřebný předpoklad pro zvládnutí komplexní závěrečné zkoušky ve všech ředitelem stanovených tématech komplexní závěrečné zkoušky a **je hodnocena v rámci závěrečného vysvědčení**. V přípravě ke zpracování písemné části závěrečné odborné práce se doporučuje využít zkušeností s projektovým postupem při zadávání samostatné odborné práce (SOP)⁴.

Čl. 7

Řízení pokusného ověřování a účast škol v pokusném ověřování

(1) Pokusné ověřování bude **zahájeno 1. září 2026** ve středních školách zařazených do pokusného ověřování rozhodnutím ministerstva. Pro první rok pokusného ověřování budou **školy o zařazení do pokusného ověřování žádat ministerstvo do 30. června 2026** formou žádosti adresované do datové schránky ministerstva ID vidaawt. Formulář žádosti je uveden příloze č. 1 pokusného ověřování. Do pokusného ověřování budou

⁴ Žák samostatně navrhne a zpracuje kompletní technickou dokumentaci k výrobku, připraví výkres, technický popis, kusovník, výpočet spotřeby materiálu, kalkulaci ceny a technologický postup, následně podle své dokumentace výrobek zhotoví a obhájí při závěrečných zkouškách.

zařazeny střední školy s obory vzdělání s výučním listem, které podají žádost ve stanoveném termínu.

(2) K rozšíření seznamu škol v dalších letech, ve kterých bude pokusné ověřování realizováno, může dojít na základě žádosti školy o zařazení do pokusného ověřování podané nejpozději k 30. červnu školního roku předcházejícího školnímu roku, ve kterém má být pokusné ověřování ve škole realizováno. Aktuální seznam škol pro daný školní rok bude na webových stránkách ministerstva zveřejněn vždy k 30. září.

(3) Pokusné ověřování bude **ukončeno 30. září 2029**.

(4) Na pokusném ověřování se podílí Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV) a Národní pedagogický institut ČR (NPI ČR). Ministerstvo jako svůj poradní orgán zřizuje řídicí tým složený ze zástupců ministerstva, NPI ČR, CZVV a zúčastněných škol. Členy řídicího týmu jmenuje na základě návrhu jednotlivých subjektů ministerstvo. Za průběh pokusného ověřování ve škole odpovídá ředitel školy.

(5) Řídicí tým se schází podle potřeby (nejméně však dvakrát ročně zpravidla v říjnu a dubnu). Na říjnovém jednání je zhodnocen průběh pokusného ověřování, na dubnovém jednání je zhodnocen stav přípravy pokusného ověřování pro nadcházející zkušební období. Na jednání řídicího týmu je možné přizvat další osoby, zejména zástupce organizace zaměstnavatelů s celostátní působností a zástupce školských profesních organizací.

(6) Z pokusného ověřování nevyplývá zařazeným školám žádný nárok na poskytnutí dalších finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Čl. 8

Průběžné a závěrečné hodnocení pokusného ověřování

(1) O průběhu a výsledku pokusného ověřování ve škole zpracují ředitelé škol zařazených do pokusného ověřování každoročně **školní hodnoticí zprávu** a zašlou ji **do 30. září** příslušného kalendářního roku CZVV do datové schránky.

(2) Výsledky pokusného ověřování za předchozí školní rok budou shrnuty v průběžné souhrnné hodnoticí zprávě, kterou na základě podkladů od ředitelů škol a souboru školních hodnoticích zpráv zpracuje CZVV ve spolupráci s NPI ČR a předloží MŠMT k projednání do konce listopadu příslušného kalendářního roku. Celkové výsledky budou vyhodnoceny v závěrečné souhrnné hodnoticí zprávě, kterou zpracuje CZVV ve spolupráci s NPI ČR a předloží MŠMT k projednání do konce listopadu 2029.

(3) Školní hodnoticí zpráva za jednotlivý školní rok kromě údajů o škole, počtu žáků zapojených do pokusného ověřování v jednotlivých oborech vzdělání včetně počtu žáků, kteří po přihlášení do pokusného ověřování sdělili, že budou konat závěrečnou zkoušku obvyklým způsobem, a zadaných tématech komplexní závěrečné zkoušky a anonymizovaného celkového hodnocení a klasifikace jednotlivých částí komplexní závěrečné práce žáků, obsahuje zejména, zda je:

- a) **vhodná** navržená úprava komplexní závěrečné zkoušky **pro ověření znalostí, dovedností a návyků získaných v předchozím vzdělávání** pro budoucí uplatnění absolventa v praxi,

- b) možnost **nahrazení** jednotlivých zkoušek závěrečné zkoušky komplexní závěrečnou zkouškou reálná,
- c) možné odlišit **podmínky konání** komplexní závěrečné zkoušky od běžné závěrečné zkoušky, zejména s důrazem na **souhrnný způsob zpracování** závěrečné odborné práce a **nový způsob hodnocení** komplexní závěrečné zkoušky.

Školní hodnocicí zpráva také obsahuje **doporučení** pro další vývoj a případnou změnu podmínek pokusného ověřování.

(4) V závěrečné souhrnné hodnocicí zprávě CZVV se také uvedou závěry ve formě analýzy, zda a za jakých podmínek je možné nahradit současnou závěrečnou zkoušku v oborech vzdělání s výučním listem komplexní závěrečnou zkouškou.

(5) Závěrečná souhrnná hodnocicí zpráva CZVV bude také obsahovat návrhy na úpravu, resp. změnu právních předpisů.

Čl. 9

Úprava dokladů o vzdělávání

(1) Vysvědčení o závěrečné zkoušce žáků, kteří budou konat závěrečnou zkoušku podle tohoto pokusného ověřování, bude obsahovat na rubové straně tuto doložku: *„Závěrečná zkouška byla vykonána v souladu s pokusným ověřováním zaměřeným na ověřování alternativní závěrečné zkoušky formou komplexní závěrečné práce ve středních školách, č. j. MSMT-8923/2026-1, vyhlášeného v souladu s ustanovením § 171 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.“* Doložka bude opatřena úředním razítkem školy a podpisem ředitele školy.

Čl. 10

Vyhlášení pokusného ověřování nabývá účinnosti dne 2. června 2026.

Mgr. Jan Mareš, MBA
vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže

Příloha č. 1 k materiálu č. j. MSMT – 8923/2026-1

Žádost se pro první rok vyhlášení pokusného ověřování zasílá do 30. června 2026 do datové schránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ID vidaawt. Pro případné další roky vyhlášení pak do 30. června školního roku předcházejícího školní rok, ve kterém bude pokusné ověřování ve škole realizováno.

Formulář žádosti o zařazení do pokusného ověřování alternativní závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem formou komplexní závěrečné práce č. j. MSMT – 8923/2026-1

1. Identifikační údaje školy

Název školy

Adresa školy

Ředitel školy

Kontaktní osoba školy pro pokusné ověřování

IČO školy

REDIZO školy

2. Obor (případně více oborů) vzdělání (kód a název), který má být do pokusného ověřování zařazen.

3. Datum a podpis ředitele školy

S výše uvedenými osobními údaji bude nakládáno v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR). Základní informace o zpracování osobních údajů Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy jsou uvedeny na odkazu: <https://msmt.gov.cz/ministerstvo/zakladni-informace-o-zpracovani-osobnich-udaju-ministerstvem>

Příloha č. 2 k materiálu č. j. MSMT – 8923/2026-1

Porovnání organizace ukončování oboru s výučním listem závěrečnou zkouškou a komplexní závěrečnou zkouškou

Současné znění	Znění podle pokusného ověřování
Závěrečná zkouška	Komplexní závěrečná zkouška
• Písemná zkouška	• Písemná část závěrečné odborné práce
• Praktická zkouška z odborného výcviku	• Závěrečná odborná práce
• Ústní zkouška	• Prezentace závěrečné odborné práce
Hodnocení písemné zkoušky	Hodnocení písemné části závěrečné odborné práce
Hodnocení praktické zkoušky	Hodnocení závěrečné odborné práce
Hodnocení ústní zkoušky	Hodnocení prezentace závěrečné odborné práce (a doplňujících otázek nahrazujících část písemné zkoušky)